

13

Stemmingen Begroting Koning 2025

Stemmingen Begroting Koning 2025

Aan de orde zijn **de stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Vaststelling van de begrotingsstaat van de Koning (I) voor het jaar 2025 (36600-I)**.

(Zie vergadering van 9 oktober 2024.)

De voorzitter:

Er zijn vijf stemverklaringen. Eerst geef ik graag het woord aan mevrouw Ouwehand namens de Partij voor de Dieren. Graag stilte in de zaal.

Mevrouw Ouwehand (PvdD):

Voorzitter, dank u wel. Het is altijd de gewoonte geweest in dit huis dat er na Prinsjesdag bij de APB met name vanuit de oppositie forse kritiek kwam op de begrotingsplannen van het kabinet, maar na alle behandelingen gingen dan toch braaf de handjes omhoog om de begrotingen te steunen. Vijf jaar geleden besloot de Partij voor de Dieren te breken met die traditie, omdat we zagen dat de begrotingen bol bleven staan van neoliberal denken en een beleid van "na ons de zondvloed". Dus er is geen vanzelfsprekende steun van de Partij voor de Dieren voor welke Miljoenennota dan ook. Nu zit er een kabinet dat niet alleen het "na ons de zondvloed"-beleid heeft geperfectioneerd, maar ook de fundamenten van onze samenleving aanvalt waar we bij staan. Ze doen dat op onderwijs, klimaat, natuur en rechtsstaat. Ze beschamen het vertrouwen dat alle Nederlanders zouden moeten hebben dat iedereen erbij hoort en dat iedereen gelijkwaardig wordt behandeld. Dit kabinet en deze Miljoenennota verdienen niets dan een eensgezinde oppositie. De Partij voor de Dieren stemt dus tegen de volledige Miljoenennota.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Blijft u wel gewoon aanwezig? Ik zie dat mevrouw Ouwehand instemmend knikt. Dan geef ik het woord aan de heer Dijk van de SP.

De heer Dijk (SP):

Voorzitter. Dit kabinet wil de grootste huurverhoging in 30 jaar, terwijl villabewoners een nog ruimere hypotheekrenteaftrek krijgen. Dit kabinet wil forse bezuinigingen op de zorg, terwijl er extra miljarden aan oorlogsvoering worden uitgegeven. Dit kabinet wil niet het minimumloon verhogen, terwijl de belasting op inkoop van eigen aandelen wordt verlaagd. Dit kabinet wil bezuinigen op onderwijs, terwijl bedrijven met expats worden gesubsidieerd. Dit kabinet wil 150.000 kinderen in armoede laten leven, terwijl de allerrijksten in ons land ondertussen geen vermogensbelasting meer betalen. Dit kabinet wil niks doen aan inflatie, terwijl de kosten van de boodschappen blijven stijgen. Dit kabinet wil niet kiezen voor gewone mensen met lagere inkomens of middeninkomens. Dat is niet omdat ze niet anders kunnen, maar omdat ze niet anders willen. Mensen

verdienen meer en beter dan dit. Daarom zal de SP tegen alle begrotingen stemmen.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan de heer Van Baarle, van de fractie van DENK.

De heer Van Baarle (DENK):

Voorzitter. Met dit kabinet wordt normaal gemaakt ...

De voorzitter:

Sst!

De heer Van Baarle (DENK):

Met dit kabinet wordt normaal gemaakt wat niet normaal gemaakt mag worden. Door het haatdragende gedachtegoed van de PVV wordt moslimhaat en discriminatie genormaliseerd in de Nederlandse politiek en in de Nederlandse regering. DENK heeft daarom gezegd dit een extreemrechts kabinet te vinden. Een kabinet dat ervoor zorgt dat het gif van racisme en uitsluiting binnensluipt in het landsbestuur. DENK heeft daarom gezegd dat wij ons met alle parlementaire middelen tegen dit kabinet zullen verzetten. DENK kan en zal niets anders doen dan tegen alle inhoudelijke begrotingen van dit kabinet stemmen, met één uitzondering: het BES-fonds, omdat wij willen dat de mensen op de eilanden geholpen worden. Daar stemmen wij dus voor, maar wij stemmen tegen alle inhoudelijke begrotingen.

De voorzitter:

Heel goed. Mevrouw Bikker van de ChristenUnie.

Mevrouw Bikker (ChristenUnie):

Voorzitter. De ChristenUnie heeft bij het aantreden van dit kabinet en het debat over de regeringsverklaring gezegd oppositie te voeren voor Nederland en te kiezen voor meer oplossingen en minder chaos, meer goed samenleven en minder polariseren. Dat is constructieve politiek. Ja, wij steunen goed beleid, verbeteren het waar mogelijk en stemmen tegen wanneer beleid ingaat tegen onze waarden en we het niet kunnen dragen. Daarom zal de ChristenUnie voor een heel aantal begrotingen stemmen, bijvoorbeeld als ze zich inzetten voor belangrijke thema's, zoals armoedebestrijding, woningbouw en klimaatbeleid. We zullen tegen begrotingen stemmen op het moment dat ze onze waarden niet dragen. Maar we hebben er ook aan gewerkt om een aantal begrotingen beter te krijgen. Het grootste voorbeeld daarvan is de rammelende, magere begroting van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dankzij de samenwerking met constructieve collega's hebben we een akkoord bereikt dat de allerergste bezuinigingen schrapt en verschil maakt voor onze jongeren. Het schrappen van de langstudeerboete, het behoud van de maatschappelijke diensttijd, het behoud van het hoger onderwijs in de regio en de voortzetting van het godsdienstvormingsonderwijs op openbare scholen zijn verbeteringen die dermate zijn dan mijn fractie voor zal stemmen.

Voor het eerst sinds lange tijd stemt de ChristenUniefractie tegen een tweetal begrotingen. Allereerst de begroting van

Asiel en Migratie. Die opent de weg naar chaos, rekent met onwerkelijke getallen en geen enkele actie van het kabinet heeft tot nu toe het vertrouwen gegeven dat daar verbetering in zit. Daarom stemmen wij tegen. De begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking staat haaks op onze waarden van barmhartigheid en omzien naar naasten, ook ver weg. De voorgestelde begroting schendt internationale afspraken, voert forse bezuinigingen door en zet de meest kwetsbaren genadeloos in de kou. Wij zullen deze begroting niet steunen. De begroting van Infrastructuur en Waterstaat steunen we voor nu, maar onder voorbehoud. Wij roepen het kabinet op om binnen een jaar de bezuiniging van 110 miljoen euro op het busjesvervoer vanaf 2026 ongedaan te maken. Zo niet, dan wordt het lastig om in de toekomst deze begroting te steunen.

Dank u wel.

De voorzitter:

De laatste stemverklaring is van de heer Bontenbal van het CDA.

De heer Bontenbal (CDA):

Voorzitter. Het CDA heeft bij de start van dit kabinet helder en transparant gemaakt hoe wij ons zouden opstellen als oppositiepartij: wij voeren oppositie voor een fatsoenlijk Nederland. Wat goed is, steunen we en wat slecht is, steunen we niet. We komen met eigen alternatieven, waarvoor we meerderheden proberen te zoeken en te bereiken. Bij deze begroting was dit ook onze toetssteen. Er zijn veel keuzes van dit kabinet die niet op de steun van het CDA kunnen rekenen, maar die pas in latere jaren een stevig financieel beslag krijgen. Daar verbinden we nu nog niet bij alle begrotingen een tegenstem aan. Dit geldt echter niet voor de begroting van Landbouw, LNVN. Stikstof, waterkwaliteit en klimaatdoelen laten staan zonder daarvoor het transitiefonds in stand te houden, is onuitvoerbaar en onfatsoenlijk. Wij hebben geprobeerd dat te repareren met een amendement, het amendement van collega Vedder. Daarover wordt gestemd. Dat is agendapunt 27, het amendement op stuk nr. 5, over het openstellen van het Klimaatfonds voor de agrarische sector. Dat amendement is randvoorwaardelijk voor ons om voor of tegen de begroting te stemmen. Als dit amendement het niet haalt, vinden wij de Landbouwbegroting niet uitvoerbaar en onfatsoenlijk en zullen wij tegen deze begroting stemmen.

De voorzitter:

Dank u wel. Tot zover de stemverklaringen. Dan gaan we nu stemmen.

In stemming komt het amendement-Deen/Wilders (stuk nr. 4, I) tot het invoegen van een artikel 2a.

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdD, DENK, FVD en de PVV voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 4 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

We beginnen weer slecht, meneer Van Baarle, omdat ik in eerste instantie DENK niet noemde. Excuses. Desondanks is het amendement verworpen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, Volt, D66, NSC, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de VVD, BBB, JA21 en de PVV voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.